

Små, selvoptagede og vidunderlige menneskefortællinger

Afdød forfatter folder de mest smålige sider af mennesket ud i historiens store begivenheder.

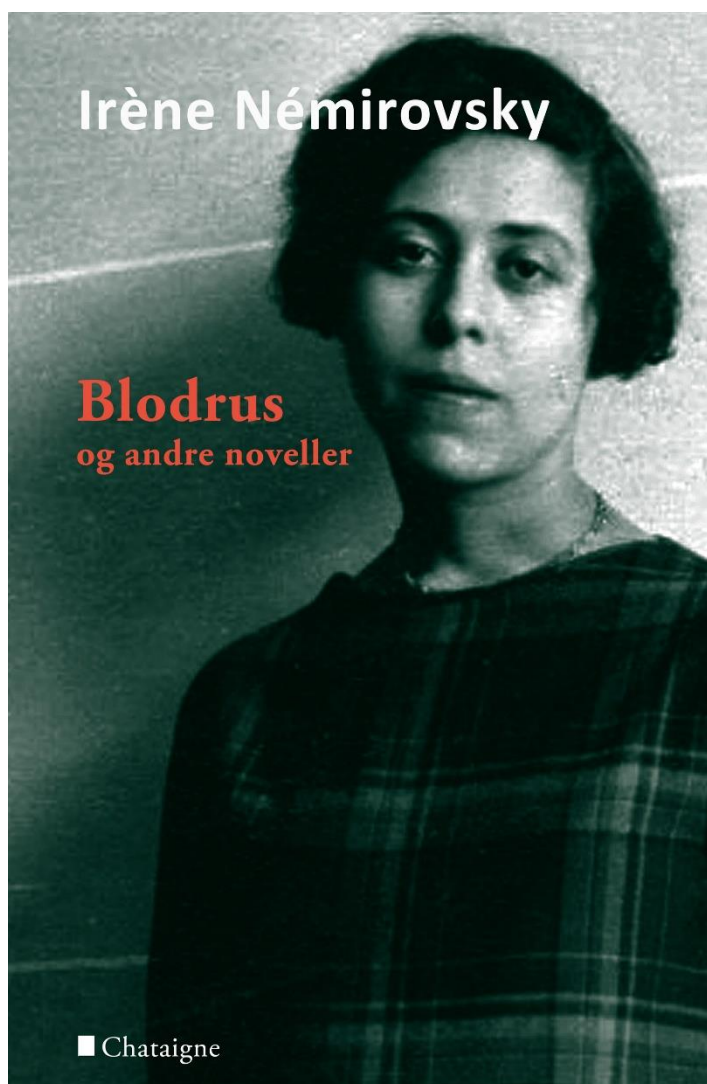
Irène Némirovsky: Blodrus og andre noveller. Forlaget Chataigne. 300 sider, 245 kroner.

Når nedlukningen kører på tredje måned, kan man blive ramt af lysten til som en anden Dionysos at give sig hen til en nat med vin, løssluppenhed og tankeløshed. Den følelse rammer officeren Ivar i titelnovellen i Irène Némirovskys 'Blodrus og andre noveller', der netop er udkommet på det lille forlag Chataigne.

Handlingen udspiller sig over en enkelt nat kort efter den russiske revolution. Ivar er officer i den finske hær og er indespærret og gemt væk hos sin søster Aïno, mens militssoldaterne kontrollerer den lille landsby.

Denne nat sker der noget uventet: Militssoldaterne giver sig hen til beruselsen i den vin, de finder i borgerskabets forladte huse; de indespærrede og skjulte officerer – herunder Ivar – forlader deres gemmesteder for at give sig hen til festlighederne; og Aïno, en ung gift kvinde, forlader sin sovende mand for at opsøge en ung soldat.

Irène Némirovsky (1903-1942) døde i kz-lejren Auschwitz. Hun er tidligere udkommet på forlaget Tiderne Skifter, men det er første gang, 'Blodrus og andre noveller' kan læses på dansk. Pr-foto

Som i en roman af Virginia Woolf bevæger vi os mellem karakterernes synsvinkel. Alle lader til at have glemt konflikten for en stund. Undtagen søstre Illmanen, der var

»smukke unge piger engang« og nu er blevet til »et par sarte og skrøbelige planter«, som beslutter sig for at standse de eskapader, der finder sted uden for deres vinduer. Deres småborgerlige sind kan ikke forlige sig med, at normerne skrider, og i deres higen efter orden får de sendt militssoldater efter officererne i en blodrus.

Store begivenheder

Novellerne 'Blodrus og andre noveller' er skrevet af Irène Némirovsky og udgivet mellem 1934 og 1941. Hvis du aldrig har hørt om hende, er du ganske undskyldt. Det er første gang, novellerne udkommer samlet på dansk. Hendes posthumt-udgivne roman 'Storm i juni' (med originaltitlen 'Suite Française') er tidligere udkommet på Tiderne Skifter.

Mange af de otte noveller i samlingen finder sted under store historiske begivenheder. Men de menneskelige skæbner, der udfolder sig, er påfaldende småtskårne. Småborgerlighed og smålighed kendetegner karaktererne i Némirovskys noveller som hos søstrene i titelnovellen.

»Der er intet så farligt som en kvindes uindfriede ambitioner«, forklarer en far sin søn i novellen 'Heksen', efter at en ældre dame har berettet om, hvordan hun først forsøgte at få sin ældste datter til at gå til scenen, indtil datteren døde af en omgang tuberkulose – muligvis en direkte konsekvens af moderens store krav og sparsommelige livsførelse, der ikke levede penge til at tage en vogn hjem fra teatret, end ikke i silende regn. Siden har den yngste datter måttet løfte moderens ambitioner. Desværre til dennes skuffelse: »Det er forældrenes triste skæbne altid at blive skuffet over de børn vi har sat i verden«, lyder heksens kommentar.

Små mennesker

Det er oftest borgerskabet – også det jødiske – der står for skud i forfatterskabet. Og det er de mindste og de mindst flatterende følelser og karaktertræk, der folder sig ud på siderne. En læge, der har »den blide stemme, og det ligegyldige blik man finder hos folk, hvis arbejde går ud på at foregive, at de interesserer sig for ens skæbne«. Og vores amerikanske ven »hørte til den slags mennesker, der indtil deres dødsdag bevarer nogle af de mest lykkelige træk fra barndommen: En rolig søvn og smagen af for små kager, med en lille smule crème, meget sukker og udsøgte frugter«. Ganske vidunderligt.

Forlaget Chataigne har – ifølge deres hjemmeside – i mange år produceret materiale til franskundervisning, men har nu omlagt forretningen og valgt at koncentrere sig om at oversætte fransk litteratur. »Vi oversætter de franske bøger, vi synes er gode«, skriver de. Heldigvis har de god smag. Udgivelsen af 'Blodrus' viser – endnu en gang – hvilket uforligneligt arbejde de små forlag gør for litteraturen.

karen.dich@pol.dk